

60 שזינתה אלא רק קול בלבד, והאיסור להחזירה אינו אלא מדרבנן,
 61 ועל כן יתכן שאם החזיר בדיעבד לא יוציא. מפרשת הגמרא: וְרַבָּה
 62 פֵּר רַב נְחֻמִּין שֶׁפִּשְׁט אֶת הַסֶּפֶק מִמְשַׁנְתּוֹ טוֹב, דְּמִתְּנִיתִין נְמִי
 63 'הוֹצִיאָה' מִדַּעְתּוֹ תָּנַן, וְלֹא הָיוּ עֵדִים שֶׁזִּינְתָה אֵלָּא קוֹל בִּלְבַד, וְאִם
 64 עַל פִּי כֵּן אִם כִּנְסָה יוֹצִיא, וְאִם כֵּן הוּא הָדִין לְמוֹצִיא מִשּׁוּם שֶׁם רַע.
 65 רַבָּה בַר הוֹנָא דוֹחָה שׁוֹב אֶת הָרְאִיָּה: וְאִפְתִּי מִי דְהָמִי, הֲלֹא הָכָא
 66 בְּמוֹצִיא מִשּׁוּם שֶׁם רַע מְדוּבָר בְּמִי שְׁהִידָה בְּעַל הָאִשָּׁה מִתְחִילָה,
 67 וְאִין כֵּל כֵּךְ גִּנְאֵי בְמָה שְׁחֹר וְכִנְסָה, וְעַל כֵּן יִתְכֵן שְׁאִינוּ צָרִיךְ
 68 לְהוֹצִיאָה. וְאִילוּ הָתָם בְּמִשְׁנַתּוֹ מְדוּבָר בְּמִי שֶׁנִּשְׁטַעַן עֲלָיו שְׁהוּא
 69 הַפְּעוּל, שְׁחִיבֻדְהוּ חֲכָמִים לְהוֹצִיאָה אִם כִּנְסָה, מִשּׁוּם שֶׁדָּבָר
 70 מְגוּנָה הוּא לְכּוֹנְסָה. אָמַר לִיה רַבָּה בַר רַב נְחֻמִּין, אִם עַל פִּי כֵּן שְׁפִיר
 71 דְּמִי אֲהַדְרִי, שְׁמַכִּינן דְּהָכָא בְּנִטְעָן אָמוֹר רַבְּנָן שְׁלַכְתְּחִילָה לֹא יִכְנָס
 72 וְאִם כִּנְסָה יוֹצִיא, אִם כֵּן הָכָא נְמִי בְּמוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שֶׁם רַע
 73 שְׁאֲמָרֵי רַבְּנָן לֹא יִחְזִיר, גַּם יֵשׁ לּוֹמַר וְאִם כִּנְסָה יוֹצִיא.
 74 דוֹחָה הַגְּמָרָא רֵאִיָּה זֹה: וְלֹא הִיא, שְׁהָרִי הָתָם בְּנִטְעָן אֱלוּמֵי אֱלִמִּיה
 75 לְקָלָא – עַל יְדֵי שְׁכִנְסָה אֶת הָאִשָּׁה הַתְּחִילָה קוֹל הַזְּנוּת שִׁינָא עֲלָיו,
 76 וְלִכְּן חִיבֻד אֹתוֹ לְהוֹצִיאָה. אֲבָל הָכָא בְּמוֹצִיא מִשּׁוּם שֶׁם רַע
 77 אֲמָרֵינוּן קָם בִּיהַּ פְּקָלָא וְלִיתִיה – מֵאַחַר שְׁחֹר הַבְּעַל וְכִנְסָה בִּטְלָה אֶת
 78 הַקּוֹל, מִשּׁוּם שֶׁיֵּאמְרוּ שְׁבַדְקָא בְּקוֹל וּמִצָּא שְׁאִין בּוּ כְּלוּם וְעַל כֵּן
 79 הַחֲזִירָה.

משנה

80 המשנה מביאה עוד אופני נישואין האסורים משום לעז: שליח
 81 המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב וכפני נתתם כדינו, לא
 82 ישא את אשתו של המגרש משום לעז, שלא יאמרו ששיקר
 83 באמירתו זו משום שנתן עיניו בה ורצה לשאתה.
 84 וכן עד המעיד לאשה שמת בעלה, וכן עד האומר אני עצמי
 85 התנתי, או שאמר העד התננתי אני ועוד אנשים יחד, אף שהיא
 86 מתרת להנשא לאחרים על פיו, הוא עצמו לא ישא את אשתו של
 87 המת משום לעז, שמא יאמרו ששיקר בדבר כדי לשאתה. רבי
 88 יהודה אומר, אם אמר העד 'אני התנתי', לא תנשא אשתו כלל על
 89 פי עדות זו, ואף לא לאחרים. אבל אם אמר העד התננתי, תנשא
 90 אשתו לאחרים על פי עדות זו. ויבוארו הדברים בגמרא.

גמרא

92 שנינו במשנה: המביא גט ממדינת הים אסור באשה זו. מקשה
 93 הגמרא: מַעֲמָא דַּאֲסוּר הַשְּׁלִיחַ בְּאִשָּׁה הוּא מִשּׁוּם דְּהִבִּיא אֶת הַגֵּט
 94 מִמְּדִינַת הַיָּם וְהוֹצִירָהּ לְהַעֲדִי עֲלָיו 'בְּפָנֵי נִכְתָּב בְּפָנֵי נְחָתָם', וּנְמַצָּא
 95 דְּעֲלִיָּה – עַל הַשְּׁלִיחַן קְסָמְכִינן לְהַתִּיר אֶת הָאִשָּׁה, וְעַל כֵּן גְּזוּרָה שְׁלֹא
 96 יִשְׁאַנָּה כְּדֵי שְׁלֹא יֵאמְרוּ שְׁהַעֲדִיד בְּשִׁקְרָא כְּדֵי לְשַׂאתָה. אָבָל הַמְּבִיא
 97 גֵּט מִמְּדִינַת יִשְׂרָאֵל שְׁאִינוּ צָרִיךְ לּוֹמַר בְּפָנֵי נִכְתָּב וּבְפָנֵי נְחָתָם, כִּיּוֹן
 98 דְּלֹא עֲלִיָּה – עַל הַשְּׁלִיחַן קְסָמְכִינן, יִשְׂא הַשְּׁלִיחַ אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁל
 99 הַמְּגַרֵּשׁ. וְקָשָׁה, דְּהָא בְּעַד שְׁמַעֲדֵי שְׁמַת בְּעֵלָה, אֲפִילוּ דְּלֹא עֲלִיָּה
 100 קְסָמְכִינן לְהַתִּיר אֶת הָאִשָּׁה, דְּהָרִי אָמַר מַר, מִתִּירִים אִשָּׁה לְהַנְשֵׂא
 101 עַל פִּי עַד אַחַד מִשּׁוּם שֶׁשְׁמַכּוּ עַל כֵּךְ שְׁאִשָּׁה דִּיקָא וּמִינְסָבָא –
 102 שְׁאִשָּׁה בּוֹדְקָה הֵיטֵב אִם אֲכַן מֵת בְּעֵלָה וְרַק אַחַר מִכֵּן הִיא
 103 נִישְׂאָתָא אַחַר, וְזִמְכֵל מְקוּם קְתִנִּי שְׁהַמְעִיד לְאִשָּׁה שְׁמַת בְּעֵלָה לֹא
 104 יִשְׂא אֶת אִשְׁתּוֹ. וְאִם כֵּן מְדוּעַ שְׁלִיחַ הַמְּבִיא גֵּט מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל מוֹתֵר
 105 בְּאִשָּׁה זֹה.
 106 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: הָתָם בְּעֵדוֹת מִיתַת הַבְּעַל לִיבָא כְּתָבָא – אִין לְנוּ
 107 כְּתַב הַמּוֹכִיחַ עַל מִיתַת הַבְּעַל, אֵלָּא יִשְׁנָה רַק לְעֵדוֹת הָעֵד, וְעַל כֵּן
 108 יֵאמְרוּ שְׁהַעֲדֵד מְשַׁקֵּר כְּדֵי לְשַׂאתָה. אֲבָל הָכָא בְּשְׁלִיחַ הַגֵּט אִיבָא
 109 כְּתָבָא – יִשְׁנֵנוּ לְכַתְּבֵי הַגֵּט לְפָנֵינוּ, וְאִין אֲנוּ סוּמְכִים רַק עַל עֵדוֹתָה.
 110 וְכִסְבָּרָא זֹה מְצִינָה בְּמַה דְּתִנְנִין לְהַלֵּן (קמ), מַה בִּין גֵּט שְׁנֵאנְמוֹנֵת כֵּל
 111 הַנְּשִׂים לְהִיטֵי שְׁלּוּחוֹת הַבְּעַל לְגַרְשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, לְבִין עֵדוֹת מִיתַת
 112 שֶׁל הַבְּעַל שְׁחִמְשָׁה נְשִׂים הַשּׁוֹנְאוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ וְרוֹצוֹת לְקַלְקֵלָה אִינן
 113 נֵאמְנוֹת עֲלֵיהֶן, שְׁבָגַט גּוֹף הַכְּתָב מוֹכִיחַ שְׁהַבְּעַל שְׁלַח אֹתוֹן כְּדֵי
 114 לְגַרְשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וּנְמַצָּא שְׁאִין סוּמְכִים רַק עַל עֵדוֹתָה אֵלָּא גַּם עַל
 115 כְּתַב הַגֵּט.

המשך בעמוד הבא

1 וכן אם מצא הבעל מנעלים של אדם אחר הפוכים תחת המטה
 2 כשפיהם למטה ושוליהם למעלה, אָמַר רַבִּי, הוּאִיל וּמְכֻוֹעֵר הִדְבָּר
 3 כִּיּוֹן שְׁנִיכָר מִתּוֹךְ הָעִנְיָן שֶׁזִּינְתָה עִם אָדָם אַחַר שֶׁהִפֵּךְ אֶת מִנְעֻלָיו
 4 כְּדֵי שְׁלֹא יוֹכְלוּ לְהַכִּיר שֶׁל מִי הֵם, תִּצָּא מִבְּעֵלָה.
 5 הַגְּמָרָא מְבַרֵּרֵת אֶת דְּבָרֵי רַבִּי: אִם מִצָּא מְנַעְלִים הַפּוּכִים, לִיתְּנִי
 6 דְּמֵאֵן נִינְהוּ – הֲלֹא יֵשׁ לְבָדוּק שֶׁל מִי הֵם, שְׁאִם הֵם שֶׁל הַרוּכֵל
 7 שְׂרָאוּהוּ לְצָאָת מִדְּבִית אֲכַן יֵשׁ לְתַלּוֹת שֶׁזִּינְתָה עִמּוֹ, אֲךָ אִם אִינֵם
 8 שְׁלוּ אִין לְחֹשׁוֹשׁ לְכַךְ, שְׁכֵן יִתְכֵן שְׁבַעֵל הַמְּנַעְלִים הַפּוּקִים בִּידָה.
 9 מִפְּרִשְׁתָּה הַגְּמָרָא: אֲכַן אִין הַכּוֹזֵנָה שְׁנִמְצָאוּ שֶׁם מְנַעְלִים עֲצָמָם,
 10 אָלָּא שְׁנִמְצָא שֶׁם בְּקַרְקַע מְקוּם –[סִימָן] שֶׁל מְנַעְלִים הַפּוּכִים (בְּעַפְר
 11 שְׁתַּחַת הַמֶּטֶה, וְעַל אֹפֶן זֶה אָמַר רַבִּי, הוּאִיל וּמְכֻוֹעֵר הִדְבָּר תִּצָּא).
 12 וּמַעֲתָה יֵשׁ לוֹמַר, שְׁהַבְּרִייתוֹת שֶׁהוּבָאוּ לְעִיל (כֹּה) הַסְּבוּרוֹת
 13 שְׁמוֹצִיאִים אֹתָהּ מִן הַבּוֹעֵל אֲפִילוּ בְּקוֹל בְּעֵלְמָא, שְׁנוּיֹת בְּשִׂיטָה
 14 רַבִּי הַסּוֹבֵר שֶׁתִּצָּא מִהַבְּעַל אֲפִילוּ כְּשִׁישׁ עֵדוֹת כִּיעוֹר בִּלְבַד. שֶׁלֹּפִי
 15 זֶה לְגַבִּי הַבּוֹעֵל יֵשׁ לְהַחֲמִיר וְלְהוֹצִיאָה בְּקוֹל בִּלְבַד, שְׁכֵן עֲצָם מַה
 16 שְׁכִנְסָה אֹתָהּ לְאַחַר מִכֵּן נִחְשָׁב לְעֵדוֹת כִּיעוֹר, מִשּׁוּם שְׁבַכְךָ מִתְּחִילָה
 17 הַחֲשׂד שֶׁזִּינְתָה עִימוֹ קוֹדֵם לְכֵן. אֲבָל רַב טוֹבֵר, שְׁלַעוֹלָם אִין
 18 מוֹצִיאִים לֹא מִהַבְּעַל וְלֹא מִהַבּוֹעֵל שְׁכִנְסָה אֵלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עֵדוֹת עַל
 19 הַזְּנוּת.
 20 הַגְּמָרָא מְכַרְעָה אֶת הַהֲלַכָּה בְּמַחְלוּקַת זֹה: וְהַלְּבָתָא כְּוִיתִיה דְּרַב
 21 שְׁאִין מוֹצִיאִים אִשָּׁה מִהַבְּעַל וְהַבּוֹעֵל אֵלָּא עַל פִּי עֵדֵי טוֹמְאָה,
 22 וְהַלְּבָתָא כְּוִיתִיה דְּרַבִּי שְׁמוֹצִיאִין אִשָּׁה מִבְּעֵלָה אֲפִילוּ עַל פִּי עֵדוֹת
 23 כִּיעוֹר. מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: קְשָׁיָא הַלְּבָתָא אֲהַלְּבָתָא, שְׁהָרִי הַכּוֹרְעוֹת
 24 אֵלוֹ סוֹתְרוֹת זֹה אֶת זֹה. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: לֹא קְשָׁיָא, הָא בְּקָלָא דְּפְסִיקָה,
 25 שְׁלֵאֲחַר שִׁינָא הַקּוֹל שֶׁזִּינְתָה יִצָּא קוֹל אַחַר וְהַכְּחִישׁ אֶת הַקּוֹל
 26 הָרֵאשׁוֹן, וְהָא בְּקָלָא דְּלֹא פְסִיק וְלֹא יִצָּא נְגִדוֹ קוֹל אַחַר. בְּקָלָא דְּלֹא
 27 פְסִיק וְלִבָּא עֲדִים עַל הַזְּנוּת הַלְּבָתָא כְּרַבִּי שֶׁתִּצָּא עַל פִּי עֵדֵי כִיעוֹר,
 28 וְאוּלַם לְקָלָא דְּפְסִיק אִין חוֹשְׁשִׁים, וְלֹא תִצָּא עַד דְּאִיבָא עֲדִים עַל
 29 הַזְּנוּת, כְּדְּבָרֵי רַב.
 30 שׁוֹאֲלַת הַגְּמָרָא: וְקָלָא דְּלֹא פְסִיק עַד כְּמָה צָרִיךְ שִׁימְשֵׁךְ הַקּוֹל כְּדֵי
 31 שֶׁתִּצָּא. אָמַר אֲבִי, אָמַרְהָ לִּי אִם, דְּמִי דְּקָתָא –[חֲשׁוּדֵי הַעִיר] הֵם
 32 אֵלוֹ שִׁינָא עֲלֵיהֶם קוֹל בְּמִשְׁךְ יוֹמָא וּפְלָגָא. וְלֹא אֲמָרֵן שְׁחוֹשְׁשִׁים
 33 לוֹ אָלָּא בְּאוֹפֶן דְּלֹא פְסִיק הַקּוֹל בִּינֵי וּבִינֵי בְּתוֹךְ זְמַן זֶה, אָבָל אִם
 34 פְסִיק בִּינֵי וּבִינֵי עַל יְדֵי קוֹל אַחַר שִׁינָא כְּנִגְדוֹ בְּתוֹךְ יוֹם וּמִחְצָה הָא
 35 פְסִיק, וְאֲפִילוּ אִם יִחְזוֹר הַקּוֹל הָרֵאשׁוֹן אִין חוֹשְׁשִׁים לוֹ. וְלֹא אֲמָרֵן
 36 שְׁאִם פְסִיק הַקּוֹל בִּינֵי וּבִינֵי אִין חוֹשְׁשִׁים לוֹ אָלָּא בְּאוֹפֶן דְּלֹא פְסִיק
 37 מְחֻמַּת יְרָאָה – שְׁלֹא מִחְמַת פְּחַד, אָבָל אִם פְסִיק מְחֻמַּת יְרָאָה, הָרִי
 38 מְחֻמַּת יְרָאָה הוּא דְּפִסְק, וְאִין זֶה הַפִּסְק. וְלֹא אֲמָרֵן שְׁחוֹשְׁשִׁים לְקוֹל
 39 שְׁלֹא פִסְק אָלָּא בְּדִלְפָּא אוֹיְבִים לְאִשָּׁה אוֹ לְנִטְעָן, אָבָל אִם אִיבָא
 40 לְהֵם אוֹיְבִים אִין חוֹשְׁשִׁים לְקוֹל, שְׁכֵן יֵשׁ לְתַלּוֹת שְׁאוּיְבִים הוּא
 41 דְּאִפְסִיק לִיה לְקָלָא.
 42 הַגְּמָרָא מְבִיאָה סֶפֶק בְּדִין הַמְּגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שֶׁם רַע וְחֹר
 43 וְכִנְסָה: תָּנַן הָתָם בְּגִיטִין (מח), הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שִׁינָא עֲלֵיהָ
 44 שֶׁם רַע שֶׁזִּינְתָה, לֹא יִחְזִיר אֹתָהּ. וְכֵן הַמּוֹצִיא מִשּׁוּם נְרָה שְׁנִדְרָה,
 45 לֹא יִחְזִיר אֹתָהּ. שְׁלַח לִיה רַבָּה פֵּר הוֹנָא לְרַבָּה פֵּר רַב נְחֻמִּין, וְלִמְדֵנוּ
 46 רַבִּינוּ, הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שֶׁם רַע וְעֵבֵר וְכִנְסָה אֹתָהּ, מַהוּ
 47 שְׁיִוְצִיא אֹתָהּ בְּדִיעַבְד.
 48 הַגְּמָרָא מְבִיאָה רֵאִיָּה לְפִשּׁוֹט סֶפֶק זֶה: אָמַר לִיה רַבָּה בַר רַב נְחֻמִּין,
 49 תְּנִינָא בְּמִשְׁנַתּוֹ, תְּנַמְנְעֵן עַל אִשָּׁתְּ אִישׁ וְהוֹצִיאָה הַבְּעַל מִתַּחַת דְּרוֹ,
 50 אִף עַל פִּי שְׁכָנָם הַבּוֹעֵל אֶת הָאִשָּׁה הוּוּ יוֹצִיא אֹתָהּ, שְׁכֵן מֵאַחַר
 51 שְׁכִנְסָה הַתְּחִילָה הַקּוֹל שֶׁזִּינְתָה עִמּוֹ, וּמִשּׁוּם כֵּךְ הַחֲמִירוּ בּוּ
 52 שִׁינָא אִנְהוּ. וְאִם כֵּן הוּא הָדִין בְּמוֹצִיא אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שֶׁם רַע,
 53 שְׁמֵאֲחַר שֶׁגִּירְשָׁה בְּעֵלָה הַתְּחִילָה הַקּוֹל שֶׁזִּינְתָה, וְעַל כֵּן אִם חֹר
 54 וְכִנְסָה יוֹצִיאָה.
 55 הַגְּמָרָא מְבִיאָה דְּחִידָה לְרֵאִיָּה זֹה: אָמַר לִיה רַבָּה בַר הוֹנָא, מִי דְמִי,
 56 הֲלֹא הָתָם בְּדִין מִשְׁנַתּוֹ קִתְּנִי 'הוֹצִיאָה', שְׁבִית דִּין הוֹצִיאָה
 57 מִהַבְּעַל בְּעַל כְּרַחוּ מִשּׁוּם שִׁישׁ עֵדִים שֶׁזִּינְתָה, וְבַעֲדִים הִיא אֲסוּרָה
 58 עַל הַבּוֹעֵל מִן הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן אִם כִּנְסָה יוֹצִיא. וְאִילוּ הָכָא בְּמוֹצִיא
 59 מִשּׁוּם שֶׁם רַע נֵאמַר בְּמִשְׁנַתּוֹ 'הוֹצִיאָה' מִדַּעְתּוֹ, וְלֹא הָיוּ עֵדִים

1 נברא, – כך גם עבודתם היא הרבה למעלה מהאהבה והיראה
 2 הבאות מן השכל; אלא עבודתם היתה בכחית מרובה
 3 ממש לאינסוף פרוץ
 4 הוא, ולבטל אליו
 5 במציאות, ולהכליל
 6 באורו ותפודה, הם וכל
 7 אשר להם, על ידי קיום
 8 התורה והמצוות, על-
 9 דרך שאמרו: – חכמינו
 10 ז"ל: "האבות הן הן
 11 המרובה, והינו – מה שהאבות מתוארים כ"מרכבה", הוא:

ליקוטי אמרים

נברא אלא עבודתם היתה בכח' מרכבה ממש לא"ם
 ב"ה וליבטל אליו במציאות ולהכליל באורו ית' הם
 וכל אשר להם ע"י קיום התורה והמצוות ע"ד שאמרו
 האבות הן הן המרכבה והיינו לפי שכל ימיהם היתה
 זאת עבודתם.

האצילות, בו מורגש אותו סוג של ביטול.

יום שבת קודש א' ניסן

מורה שיעור לשנה מעוברת: מעמ' נג, אך מי ששרש... עד עמ' נג, כידוע ל"ח:

23 אך מי ששרש נשמתו קמן מהכיל עבודה תמה זו, – של
 24 בחינת "מרכבה", לבטל ולהכליל באורו ותפודה בעבודתו
 25 בקביעות, – לעמוד תמיד בביטול והתכללות באורו יתברך, רק
 26 לפרקים ועתים שהם עת רצון למעלה, וכמו בתפלת
 27 שמונה עשרה שהיא
 28 באצילות, – שכן ארבעת
 29 השלבים שבטולם
 30 התפילה, הם כנגד ארבעת
 31 העולמות: חלק התפילה
 32 עד "ברוך שאמר", הוא
 33 בבחינת "עולם העשיה";
 34 "פסוקי דזמרה" – בבחינת
 35 "עולם היצירה"; "קריאת
 36 שמע" – בבחינת "עולם
 37 הבריאה"; "שמונה עשרה"
 38 – בבחינת "עולם

ליקוטי אמרים

אך מי ששרש נשמתו קמן מהכיל
 עבודה תמה זו ליבטל ולהכליל באורו ית' בעבודתו
 בקביעות רק לפרקים ועתים שהם עת רצון למעלה
 וכמו בתפלת שמונה עשרה שהיא באצילות ובפרט
 בהשתחוואו' שבה שכל השתחוואה היא בכח' אצילות
 [כמ"ש בפרע"ח בקבל' שבת] כי היא ענין ביטול באורו
 ית' להיות חשיב קמיה כלא ממש אוי ג"כ עיקר קביעות
 נשמתו הוא בעולם הבריאה [רק לפרקים בעת רצון
 תעלה נשמתו לאצילות בכח' מ"נ כידוע ל"ח]:

הוא פועלם הפריאה –
 שכן, מדובר כאן בקשר
 לנשמה, ששייכותה היא
 ל"עולם הבריאה", [רק
 לפרקים בעת רצון
 תעלה נשמתו לאצילות
 בכחית "מיון נוקבין",
 פידוע לידועי ח"ן]: – רק
 בשעת רצון, תעלה נשמתו
 ל"עולם האצילות", על ידי
 התעוררות מלמטה, כפי
 הידוע ללומדי תורת
 הקבלה. עד כאן למדנו על שלשה הבדלים בקשר למקומן של
 הנשמות, בהם הן מקבלות את שכל עבודתן. להלן, מסביר רבנו
 הזקן, שמהשכר שהנשמות מקבלות עבור עבודתן, נבין את מהות
 העבודה עצמה:

7. "לכאורה צ"ל 'היא' וכלפני זה" – הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א. 8. בראשית רבה מז, ו. זהר ח"א רי, ב.

המשך ביאור למס' ימות ליום שישי עמ' א

1 שנינו במשנה: עד המעיד שהבעל מת, או שמעיד הרגתיו, או
 2 הרגנוהו, לא ישא את אשתו. מקשה הגמרא: משמע דהוא ניהו –
 3 העד עצמו שמעיד להתירה הוא דלא ישא את אשתו, הא לאדם
 4 אחר הנשא על פי עדות זו. וקשה, האמר רב יוסף, עד שהעיד פלוני
 5 רבועי במשכב זכור לאונסי – בעל כרחי, הוא ו-הנרבעו ועוד עד
 6 אחר מצטרפין להרגו על פי עדותם. אבל אם אומר העד פלוני
 7 רבעני לרצוני – בהסכמתו אינו נאמן בעדותו, שהרי לדבריו רשע

הוא משום שנרבע לרצונו, והתורה אמרה (שמות כג א) 'אל תשחך ירך
 עם רשע להיות עד חכם', שרשע פסול לעדות. ואם כן קשה, איך
 נאמן הרוצח להעיד שהרג את הבעל, הלא לדבריו הוא רשע
 ופסול לעדות. וכי תימא לתרץ, שאני עדות מיתת הבעל באשה
 דאפילו בה רבנן והכשירו בה אפילו פסולי עדות, ואף רשע כשר
 לעדות זו, והא אמר רב מנשה,

בממות דף כה עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שישי) קצה

58 חשד: הַחֲכָמִים שְׂאִסְרֵי אֶת הָאִשָּׁה בְּנֶדֶר עַל בְּעֻלָּה – אשה שנדרה
59 הנאה מבעלה ובאה לפני החכם כדי שיתירנו, ולא מצא לנדר זה
60 פתח וחרטה בכדי להתירו, ופסק לה שאסורה בהנאת הבעל,
61 ומשום כן גירשה בעלה, הָרִי חֲכָם זֶה לֹא יִשְׁאַנְהָ מִפְּנֵי הַחֲשָׁד, שלא
62 יאמרו שאסר אותה בשביל שיגרשנה בעלה והוא ישאנה. אבל
63 קטנה שְׂמִיאָנָה בבעלה בפני החכם, או יבמה שְׁחֻלְצָה בְּפָנָיו של
64 החכם, יִשְׁאַנְהָ חֲכָם זֶה, ואין מקום לחשד שהתירה בשביל שרצה
65 לישאנה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בֵּית דִּין – שמיאון וחליצה נעשים בפני בית
66 דין של שלשה ולא בפני חכם יחיד, ושלשה אינם חשודים
67 שיתירוה שלא כדן בשביל שיוכל אחד מהם לישאנה.

גמרא

68 שנינו במשנה: 'חכם שאסר את האשה וכו' לא ישאנה'. מקשה
69 הגמרא: משמע שדווקא אם אסר לא ישאנה, הֲאִם אִם הִתְרָה
70 מהנדר ואחר כך מת בעלה או גירשה, יִשְׁאַנְהָ, וקשה, בְּמֵאָה עֶשְׂרִים
71 אֲלִימָא בְּחָד (בכחם אחד), הָד מִי מְצִי מְתוּרָא אֶת הַנְּדָר, וְהָאִמְרָא (רַב
72 אָמְרָא) רַבִּי חִיָּיא בְּרַב אֲבִין אָמְרֵי רַב עֲמֵרָם, הֲנָא בְּבֵרִיתָא הִתְרַת נְדָרִים
73 נְעִישִׁית בְּבֵית דִּין שֶׁל שְׁלֹשָׁה. וְאֵלָּא בְּחִכְרָח מְדוּבָר בְּתַלְמֵי דִּינִים,
74 ואם כן קשה מדוע אם פסקו לה שהנדר קיים והיא אסורה לבעלה
75 אסור להם לישאנה משום חשד, והרי שלשה מִי (וכי) הִשְׁתַּיֵּי
76 לאוסרה לבעלה כדי שישאנה אחד מהם. וְהִתְנַן בְּהַמְשָׁךְ מִשְׁנַתְנָא,
77 מִיָּאנָה או שְׁחֻלְצָה בְּפָנָיו של החכם יִשְׁאַנְהָ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בֵּית דִּין שֶׁל
78 שלשה, ושלשה אינם חשודים להתירה כדי שיוכל אחד מהם
79 לישאנה.

80 מתרצת הגמרא: לְעוֹלָם מְדַבְּרַת הַמְּשֵׁנָה בְּחָד (בכחם אחד) ולכן
81 אם קיים את הנדר לא ישאנה מפני החשד, ומה שמשמע מדברי
82 המשנה שיש ביכולת החכם להתיר את הנדר הוא בְּהָאִמְרָא רַב
83 חֲפָאָא אָמְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בְּנֵדְרִים (ע.ה), שהתרת נדרים נעשית גם בְּיַחֲד
84 מוֹמְתָה, ואין צריך שלשה אלא בהדיטות, וְהָכָא נִמְיָ בְּמִשְׁנַתְנָא
85 מְדוּבָר בְּיַחֲד מוֹמְתָה.

86 שנינו במשנה: מִיָּאנָה או שְׁחֻלְצָה וכו' בפניו ישאנה מפני שהוא בית
87 דין. מקשה הגמרא: משמע מדברי המשנה, דְּמַעְמָא שְׂמוּתָא לו
88 לישאנה הוא דווקא משום דָּהֵם בֵּית דִּין שֶׁל שלשה ואין חושדים
89 בהם, הֲאִם בְּתַרִי – אילו היו שנים לא ישאנה, שכן בשנים יש חשד.
90 וקשה, מֵאִי שָׂנְאָא דִּין זֶה מִהָא דְתַנָּן, שני עֲדִים חֲתוּמִים עַל שְׂדָה
91 מְקַח וְעַל גַּם אִשָּׁה, יכולים לקנות את השדה מיד הלוקח ולישא
92 את האשה, וְלֹא חֲשׂו חֲכָמִים לְדָבָר זֶה לומר שחתמם שקר כדי
93 לישא את האשה או לקנות את השדה. הרי שאף בשנים אין חשד,
94 ואם כן מדוע הוצרכה המשנה להתירה משום שהמיאון והחליצה
95 נעשים בפני שלשה. מתרצת הגמרא: אכן גם בשנים אין חשד, ומה
96 שכתבה המשנה 'מפני שהוא בית דין' אינו טעם ההיתר, אלא היא
97 גוֹפָה מְשֻׁמְעָה לָּהּ, לְאַפְסוּקֵי מִפְּנֵי דְאָמְרֵי מִיָּאוֹן בְּפָנָי שְׁנַיִם, קְמִשְׁמַע
98 לָּן שְׂמִיאֹן נְעִישָׁה דווקא בפני שלשה.

99 הגמרא מביאה מחלוקת בדן הנשים האסורות משום חשד:
100 אִיבְעִיא לְהוּ, המביא גט ממדינת הים, או חכם שאסר את האשה
101 בנדר, ששנינו בהם במשנתנו שלא ישאו את האשה משום החשד,
102 אם כָּנְסָא את האשה באיסור מֵהוּ שְׂוִיצִיא אותה, האם בדיעבד
103 מותר לו לקיימה, או שצריך לגרשה. רַב בְּהִנָּא אָמְרֵי, אם כָּנְסָא
104 באיסור מוֹצִיא אותה. רַב אֲשִׁי אָמְרֵי, אם כָּנְסָא אִינוּ מוֹצִיא. תְּנִי לְהוּ
105 (שנה להם) לחכמים רַב זוּטִי דְבִי רַב פִּסְי, הלכה בְּדַבְּרֵי הָאִמְרָא
106 כָּנְסָא אִינוּ מוֹצִיא.

107 אָמְרֵי לִיה רַבִּין לְרַב אֲשִׁי, האם מזה שאמרת שאם כנס אינו מוציא
108 היא נְמָרָא ו-קבלה מרבותיך, או שאמרת כן מִקְבָּרָא. אָמְרֵי לְהוּ,
109 מִתְּנִיתָן הִיא – מקור דברי הוא מהמשנה ששנינו לעיל (פד). הַנְּמָעָן
110 מִשְׁפָּחָה – מי שיצא עליו קול שבא על השפחה, ואחר כך
111 נִשְׁתַּחֲרָדָה, או שנטען מְעוּבָדָת כּוֹכְבִים ואחר כך נִתְנַיֶּדָה, הָרִי זֶה
112 לֹא יִכְנֹס אותה משום לְעוּ, וְאוּלָם אִם כָּנְסָא בְּדִיעַבְד אִין מוֹצִיא
113 אותה. אֲלִמָּא (ומוכח מזה),

1 גִּלְוִן דְּדַבְּרֵיהֶם – שעבר על גזילה דרבנן, בְּשֵׁר לְעֵדוּת אִשָּׁה לומר
2 שמת בעלה, אבל גִּלְוִן דְּדַבְּרֵי תוֹרָה פְּסוּל אף לְעֵדוּת אִשָּׁה. ולדבריו
3 אף עד זה המעיד שהרג את בעלה שהוא רשע מן התורה פסול גם
4 לעדות אשה. האם נִימָא שֶׁרַב מְנַשָּׁה שאמר שגולן מדברי תורה
5 פסול לעדות אשה, הוא דְּאָמְרֵי כְּשִׁית רַבִּי יְהוּדָה בְּמִשְׁנַתְנָא שאינו
6 נאמן לומר 'הרגתי', וחכמים הסוברים שהוא נאמן חולקים על רב
7 מנשה וסוברים שגם רשע מן התורה נאמן בעדות אשה.

8 דוחה הגמרא: אָמְרֵי לָּהּ רַב מְנַשָּׁה, אֲנָא דְאָמְרֵי אֲפִילוּ לְרַבִּין, וְסַעֲמָא
9 דְּרַבִּינָן הָכָא המתירים לאשה להנשא על פי עדות זו, הוא בְּדַבְּרֵי
10 החולק על רב יוסף שהובא לעיל (ע.א). דְּאָמְרֵי רַבָּא, האומר פלוני
11 רבעני לרצוני נאמן, ומצטרף עם עד אחר להרוג את הרובע. ואין
12 לפסולו משום שלדבריו הוא רשע ופסול לעדות (כטענת רב יוסף),
13 משום שְׂאִדְם קְרֹב אֲצֵל עֲצָמוֹ, ואינו נאמן להעיד על עצמו כשם
14 שאינו נאמן להעיד על קרובו, וְאִין אָדָם מְשִׁים עֲצָמוֹ רְשָׁע לְפִסּוּל
15 את עצמו לעדות. ועל כן פלגינן דיבוריה (חולקים את דבריו)
16 לשנים, ומקבלים רק את מה שאמר 'פלוני רבעני', אבל לא את מה
17 שאמר שרבעני 'לרצוני', ועל כן אף לאחר שמתקבלת עדותו אינו
18 נעשה רשע הפסול לעדות. וכמו כן עד האומר 'הרגתי' אינו
19 נעשה רשע בעדותו זו ונאמן להתירה לינשא, שכן פלגינן
20 דיבוריה, ואינו נאמן אלא על כך שהבעל נהרג, אבל לא על כך
21 שהוא עצמו הרגו.

22 שואלת הגמרא: לִימָא (האם נאמר) שֶׁרַב יוֹסֵף הַסוֹבֵר שהאומר
23 פלוני רבעני לרצוני אינו נאמן על חבירו, הוא דְּאָמְרֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה
24 שהאומר 'הרגתי' אינו נאמן מהטעם האמור, אבל לשיטת חכמים
25 הסוברים שהאומר הרגתי נאמן להתירה לינשא, אכן 'פלגינן
26 דיבוריה', ולא כדברי רב יוסף.

27 דוחה הגמרא: אָמְרֵי לָּהּ רַב יוֹסֵף, אֲנָא דְאָמְרֵי אֲפִילוּ לְרַבִּין, ואף הם
28 מודים שכל שלדבריו רשע הוא אין מקבלים עדותו כלל. ומה
29 שהאמינו חכמים לעד האומר 'הרגתי' הוא משום דְּשָׂאנִי עֲדוּת
30 אִשָּׁה דְאֵקִילוּ בָּהּ רַבִּין וְהַאֲמִינוּ בָּהּ לְכָל פְּסוּלֵי עֲדוּת, ואף לרשע
31 דאורייתא. וְרַב מְנַשָּׁה שאמר שגולן דאורייתא פסול לעדות אשה,
32 הוא דְּאָמְרֵי כְּשִׁית רַבִּי יְהוּדָה בְּמִשְׁנַתְנָא שאינו נאמן לומר הרגתי.
33 שנינו במשנה: רבי יהודה אומר אם אמר העד הַרְגַתִּי כו' לא
34 תנשא האשה, אבל אם אמר הִרְגֵנּוּהוּ תִנְשָׂא כו', שואלת הגמרא:
35 מֵאִי שָׂנְאָא באומר 'הרגתי' שאינו נאמן משום שלדבריו רשע הוא,
36 וּמֵאִי שָׂנְאָא באומר 'הִרְגֵנּוּהוּ' שהוא נאמן, הלא גם באומר הרגנוהו
37 לדבריו יש על פשר את דבריו כמו בְּאִמְרֵי אָמְרֵי רַב יְהוּדָה, שכוּאֲמֵר
38 'הרגנוהו' רשע לפרש את דבריו כמו בְּאִמְרֵי אָמְרֵי הִיִּיתִי עִם הוֹרְגִי,
39 שלא הרגו בעצמו אלא ראה אנשים אחרים שהרגו אותו.

40 הגמרא מוכיחה מברייתא כפירוש זה: וְהִתְנַיָּא, אָמְרוּ לוֹ חֲכָמִים
41 לְרַבִּי יְהוּדָה, מַעֲשֵׂה בְּלִסְמִים אֲחֵד שְׂיַצָּא לִיהַרְגַּ בְּמִנְיֹת קְפוּמְתָא
42 (שם מקום), וְאָמְרֵי לָהֶם הַלְּסִטִּים, לְכוּ אֲמַרוּ לָהּ לְאַשְׁתִּי שְׂמַעוּן כֵּן
43 בְּהוּ, אִנִּי הִרְגֵיתִי אֶת בְּעֻלָּה בְּכִנְיֹתִי לְלוֹד, וְאָמְרֵי לָהּ ו-וַיֵּשׁ אֲוִמְרִים
44 שאמר שהרגו בְּכִנְיֹתֵיהֶם של שמעון בן כהן לְלוֹד, וְהִשְׂיֵאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ
45 על סמך עדותו. אָמְרֵי לָהֶם רַבִּי יְהוּדָה לְחֲכָמִים, וְכִי מִשָּׁם אִתֵּם
46 מביאים שְׂחִיבּוּהוּ מִיָּתָה משום שהרג בעצמו. מתרצת הגמרא: יצא
47 הרגו בעצמו. הרי שם מדובר בְּאִמְרֵי אִנִּי הִיִּיתִי עִם הוֹרְגִי, ולא
48 הרגו בעצמו.

49 מקשה הגמרא על הברייתא: איך האמינוהו, וְהָא לְסִטִּים קְתַנִּי,
50 ומשמע שהיה ידוע על פי עדים שהוא רוצח, ורוצח פסול לעדות
51 אשה גם לשיטת חכמים. מתרצת הגמרא: לא היה ידוע בו שהוא
52 לסטים, אלא שְׂנֵתָפְסָם עַל יְדֵי לְסִטִּיּוֹת – שחשדוהו שהוא ליסטים
53 משום שהיה יחד עמהם. שוב מקשה הגמרא: וְהָא יִצָּא לִיהַרְגַּ קְתַנִּי,
54 ומוכח שחייבוהו מיתה משום שהרג בעצמו. מתרצת הגמרא: יצא
55 ליתר על ידי פי דִּינָא דְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים דְלֹא דִּיבְיֵי וְקָטְלֵי – שאינם
מדקדקים בדן אלא הורגים על פי חשד בלבד.

משנה

56 המשנה מביאה עוד אופנים שבהם נאסרת אשה להנשא משום
57